

SZKOŁA PODSTAWOWA Nr 5

im. prof. Adama Wodźniczki

w Swarzędzu

Swarzędz, 06.09.2023

Wnioski z badania środowiska szkolnego

Badania środowiska szkolnego przeprowadzono w formie ankietowej w czerwcu 2023r. Wzięli w nich udział uczniowie klas III - VIII, rodzice oraz nauczyciele. Celem badania było określenie czynników ryzyka i czynników chroniących przed zagrożeniem rozwojem uzależnień, bieżąca diagnoza problemów w środowisku szkolnym.

Opis ankiet III – IV

W badaniu wzięło udział 74 uczniów.

Wyniki badań z pytań oznaczonych numerem:

3) Spośród badanych 71 przyznało, że zna zasady obowiązujące w szkole. Dwoje dzieci nie zna tych zasad.

4) Do nieprzestrzegania zasad przyznało się 9 uczniów.

5) Dzieci zapytane o osobę, którą w pierwszej kolejności poproszą o pomoc w sytuacji trudnej, mającej miejsce w szkole, wskazują:

- wychowawcę (44 dzieci)

- rodzica (14 dzieci)

- koleżankę lub kolegę (11 dzieci).

Czworo dzieci w powyższej sytuacji nie poprosi o pomoc nikogo.

6) Dobre samopoczucie w klasie zdecydowanie potwierdza 35 uczniów, raczej dobrze czuje się 17 uczniów, aż 22 z badanych negatywnie wypowiada się na temat swojego samopoczucia w klasie.

7) Zdecydowana większość dzieci ma przyjaciela/ przyjaciółkę.

8) Dzieci zapytane o to z kim spędzają wolny czas odpowiedziały następująco:

- z rówieśnikami (50 uczniów)

- z rodzicami (50 uczniów)

- na zajęciach zorganizowanych (6 uczniów)

Aż 41 osób badanych odpowiedziało, że wolny czas spędza samotnie. W tym pytaniu można było udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.

9) Dzieci pytane o formę spędzania wolnego czasu (odpowieź wielokrotnego wyboru) wskazały:

- gry komputerowe (47 uczniów)

- aktywność ruchową (46 uczniów)

- media społecznościowe (34 uczniów)

- rozwijanie swoich zainteresowań (25 uczniów)

- oglądanie TV (26 uczniów)

10) Prawie wszystkie dzieci kojarzą termin narkotyki, dopalacze z czymś złym.

11) Znacząca większość badanych wskazuje na pouczenia ze strony rodziców na temat bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego. Troje uczniów nie pamięta, by takie wskazówki otrzymało.

12) Dzieci zapytane o samopoczucie fizyczne i psychiczne wskazały (odpowieź wielokrotnego wyboru): 34 uczniów nie wskazało tego problemu, a 24 uczniów mówi o smutku.

- 17 uczniów ma problemy ze snem

- 13 uczniów mówi o rozdrażnieniu

- 11 uczniów ma brak apetytu

- 8 uczniów ma chęć do objadania się

- 6 uczniów wykazuje niechęć do spotkań z rówieśnikami

13) Na pytanie o doświadczanie samotności, 16 uczniów wskazuje na takie przeżycia.

14) 55 osób wskazało na stosowanie zasad fair play podczas korzystania z mediów społecznościowych, zasadę tę nie zawsze stosuje 8 dzieci, a 11 uczniów w ogóle nie korzysta.

15) 41 uczniów nie odczuwa cyberprzemocy, 20 uczniów wskazało, że odczuło tę przemoc. Pozostała liczba uczniów nie korzysta z mediów społecznościowych.

Opis ankiet V-VIII

W badaniu wzięło udział 236 uczniów.

Wyniki badań z pytań oznaczonych numerem:

- 3) 215 uczniów zapytanych o pojęcie narkotyków/dopalaczy, wskazało, że posiada taką wiedzę. 18 uczniów twierdzi, że nie posiada takiej wiedzy.
- 4) 213 uczniów kojarzy narkotyki/dopalacze z niebezpieczeństwem i podaje ich poprawną definicję. Spośród badanych 13 uczniów nie rozoznaje znaczenia tych terminów, 10 uczniów uważa narkotyki/dopalacze za substancje bezpieczne, a nawet pożyteczne.
- 5) Na pytanie o źródło wiedzy na temat narkotyków/dopalaczy (odpowiedź wielokrotnego wyboru) uczniowie wskazują:
  - media (185 uczniów)
  - rodziców (119 uczniów)
  - znajomych (95 uczniów)
  - nauczycieli (94 uczniów)
- 6) 182 badanych wskazuje, że w środowisku rówieśniczym spotyka się z negatywną opinią na temat narkotyków/dopalaczy. Wśród badanych uczniów, 25 z nich spotkało się z zachętą do spróbowania ze strony rówieśników („warto spróbować”). 23 uczniów nie ma swojego zdania na powyższy temat.
- 7) Na pytanie o postępowaniu z osobami zażywającymi środki odurzające 70 uczniów wskazało, że należy ich unikać. 121 uczniów uważa, że powinno się tą kwestię zgłosić osobom dorosłym. 43 osoby wskazują na potrzebę tolerancji tej sprawy.
- 8) Spośród badanych 211 osób nie spotkało się z zachętą do spróbowania narkotyków/dopalaczy, na zachętę wskazało 24 uczniów.
- 9) Na pytanie dotyczące propozycji spróbowania środków psychoaktywnych ze środowiska szkolnego, 219 uczniów odpowiedziało, że nie otrzymało takiej propozycji, 15 uczniów odpowiedziało, że taką propozycję otrzymało ze strony ucznia z naszej szkoły.
- 10) 24 uczniów wskazuje na obecność w swoim najbliższym otoczeniu osób zażywających substancje psychoaktywne.
- 11) Uczniowie zapytani o samopoczucie psychofizyczne (odpowiedź wielokrotnego wyboru) odpowiedzieli następująco:
  - nie zgłasza problemu (134 uczniów)

- problemy ze snem (68 uczniów)
- zły nastrój (65 uczniów)
- brak apetytu (42 uczniów)
- niechęć do aktywności (57 uczniów)
- nadmierne objadanie się (35 uczniów)

12) Na pytanie o samopoczucie w klasie 189 uczniów wskazuje na dobre i bardzo dobre. 11 uczniów wskazuje na zdecydowanie złe samopoczucie, 34 badanych potwierdza, że nie czuje się komfortowo w klasie .

13) 219 uczniów wskazuje na znajomość zasad obowiązujących w szkole, 14 uczniów deklaruje, że ich nie zna.

14) Zdecydowana większość uczniów deklaruje, że stosuje się do zasad ustalonych przez rodziców.

15) Na pytanie odnośnie dokuczania w klasie 97 uczniów odpowiedziało, że nikt im nie dokucza. 93 uczniów twierdzi, że rzadko tego zjawiska doświadczają. Natomiast 45 uczniów deklaruje, że spotyka się z dokuczaniem w klasie często i bardzo często.

16) 156 uczniów oświadcza, że przestrzega zasad fair-play w mediach społecznościowych. Zasad tych nie przestrzega 50 uczniów, a 28 uczniów nie korzysta z mediów społecznościowych.

17) 38 uczniów deklaruje, że spotkało się z różnymi formami cyberprzemocy.

18) Uczniowie zapytani o formy spędzania wolnego czasu (odpowieź wielokrotnego wyboru) odpowiedzieli następująco:

- spotkania z rówieśnikami (171 uczniów)
- gry komputerowe (144 uczniów)
- aktywność ruchowa (129 uczniów).
- z rodzicami (136 uczniów)
- czytelnictwo (88 uczniów)
- oglądanie TV (87 uczniów)
- rozwój zainteresowań (124 uczniów)

19) 56 uczniów wskazuje na doświadczanie samotności.

20) 91% rodziców deklaruje, że zna środowisko rówieśnicze swoich dzieci.

21) 16 uczniów wskazuje na złe lub bardzo złe relacje z rodzicami. 219 uczniów deklaruje, że ich relacje z rodzicami są satysfakcjonujące.

22) 141 badanych oświadcza, że w sytuacji trudnej zwróci się do rodziców lub innych członków rodziny. 6 uczniów zasięgnie pomocy nauczyciela, a 38 uczniów do rówieśników. 42 uczniów twierdzi, że nie skorzysta z niczyjej pomocy, a 6 uczniów z telefonu zaufania.

Opis ankiet rodziców

W badaniu wzięło udział 180 rodziców.

Wyniki badań z pytań oznaczonych numerem:

2) 172 rodziców zadeklarowało dobre i bardzo dobre samopoczucie ich dzieci w szkole. 15 z badanych wskazało na złe lub raczej złe samopoczucie dzieci w szkole.

3) Spośród badanych rodziców 162 uważa, że szkoła jest bezpiecznym miejscem. 15 rodziców twierdzi, że szkoła takim miejscem nie jest,

4) 3 rodziców uważa, że ich dzieci nie rozumieją zasad panujących w szkole, a pozostali uważają, że dzieci zasady te rozumieją.

5) 152 rodziców jest przekonanych, że nauczyciela uczą dzieci odpowiedzialności za swoje zachowania.

6) 108 rodziców twierdzi, że praca szkoły sprzyja rozwijaniu pasji i zainteresowań dzieci. 63 rodziców uważa, że tak nie jest.

7) Na pytanie o ilość czasu poświęconego ważnym sprawom rodzice odpowiedzieli następująco:

- do 1 godziny tygodniowo (8 osób)

- od 1-3 godzin tygodniowo (39 osób)

- od 3-5 godzin tygodniowo (56 osób)

- 5 i więcej godzin tygodniowo (75 osób).

8) Tematykę dotyczącą różnych uzależnień porusza 151 rodziców, a 28 rodziców deklaruje, że nie.

9) 15 rodziców deklaruje, że korzystało z materiałów na temat środków psychoaktywnych zamieszczonych na stronie szkoły.

10) Na pytanie z jakiej formy przekazywania wiedzy o środkach psychoaktywnych byłoby im najwygodniej korzystać, odpowiedzieli następująco:

- spotkanie ze specjalistą ds. uzależnień (86 rodziców)
- informacje na stronie internetowej (40 rodziców)
- filmy (33 rodziców)
- literatura (16 rodziców).

11) Rodzice pytani o problemy psychofizyczne utrzymujące się u ich dziecka dłużej niż miesiąc, odpowiedzieli następująco:

- nie ma takich problemów (94 osoby)
- kłopoty ze skupieniem (45 osób)
- rozdrażnienie (35 osób)
- smutek bez powodu (23 osoby)
- niechęć do kontaktów z rówieśnikami (20 osób)
- kłopoty ze snem (15 osób)
- objadanie się (15 osób)
- brak apetytu (11 osób)
- apatia (6 osób).

12) Poszerzenia wiedzy na temat chorób i zaburzeń psychicznych typowych dla wieku dziecka deklaruje 66 rodziców.

Opis ankiet nauczycieli

W badaniu wzięło udział 42 nauczycieli.

Wyniki badań z pytań oznaczonych numerem:

- 2) 36 nauczycieli wskazuje, że uczniowie zgłaszają swoje problemy do nich.
- 3) Spośród badanych nauczycieli 40 deklaruje, że spostrzega obowiązujące zasady jako jasne dla uczniów.
- 4) 31 nauczycieli odpowiedziało twierdząco na pytanie o stosowanie się uczniów do panujących zasad.

5) Spośród badanych nauczycieli 37 wskazało, że szkoła daje poczucie bezpieczeństwa naszym uczniom.

6) 26 nauczycieli porusza na lekcjach tematykę związaną z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

7) 2 nauczycieli wskazuje, że zdarza im się używać zwrotu „nie skarż”, gdy dzieci proszą o interwencję.

Poniższe pytania dedykowane były tylko dla wychowawców (26 osób).

8) Na pytanie o wiedzę uczniów w zakresie środków psychoaktywnych 22 nauczycieli odpowiedziało twierdząco.

9) Wychowawcy zostali zapytani o to, czy wiedza na temat środków psychoaktywnych jest adekwatna do wieku uczniów, odpowiedzieli następująco:

- jest adekwatna do wieku (22 osoby).

10) 15 nauczycieli wskazuje, że w ich klasie jest od 1-3 uczniów z problemami, 7 nauczycieli- od 4-6 uczniów, a 1 nauczyciel deklaruje ponad 7 uczniów z problemami.

11) 17 nauczycieli sygnalizuje problem odtrącenia w klasie.

12) Na pytanie czy w Twojej klasie są uczniowie osamotnieni, 13 nauczycieli odpowiedziało twierdząco.

13) Nauczycieli zapytani o to, czy w ich klasie są uczniowie mający zły wpływ na innych odpowiedzieli następująco: 16 nauczycieli potwierdza obecność takich osób.

14) Spośród badanych, 3 nauczycieli deklaruje, że trudno byłoby im rozpoznać osobę pod wpływem środków psychoaktywnych.

15) Jedna osoba z badanych nauczycieli wskazuje, że nie wie komu zgłosić zagrożenie uzależnieniem w swojej klasie.

16) 3 nauczycieli odpowiedziało, że nie ma wystarczająco dużo czasu na rozmowę z uczniem, który o to prosi.

17) Na pytanie o świadomość rodziców w kwestii ochrony przed środkami psychoaktywnymi, nauczycieli odpowiedzieli, że według nich jest ona:

- przeciętna (14 osób)

- niska (6 osób).

18) 25 nauczycieli uważa, że rodzice współpracują z nimi w rozwiązywaniu trudności ich dzieci.

19) Wszyscy nauczyciele oceniają jako skuteczną pomoc w ochronie dzieci przed zagrożeniami dobrze zorganizowanych zajęciach profilaktycznych.

20) Większość nauczycieli wykorzystuje w pracy wychowawczej elementy programów profilaktycznych.

21) Prawie wszyscy wychowawcy deklarują, że systematycznie monitorują wyniki swoich uczniów.

Wnioski z badań:

1. STOSUNEK DO ZASAD:

- angażować uczniów do wspólnego ustalania zasad obowiązujących w szkole;
- ograniczyć się do zasad niezbędnych (nie mnożyć ich);
- odwoływać się w trakcie bieżącej pracy do ustalonych reguł;
- umieszczać zasady w miejscu widocznym, na dużym formacie i dostępnym dla wszystkich uczniów;
- ustalić w klasach przyczyny zachowań uczniów niezgodnych z regulaminami obowiązującymi w szkole;
- wypracować reguły bezpiecznego i kulturalnego korzystania z sieci oraz zasad reagowania w sytuacji cyberprzemocy;

2. STOSUNEK UCZNIÓW DO ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH:

- stosownie do wieku mówić dzieciom o zagrożeniach związanych z używaniem narkotyków i dopalaczy;
- kontynuować działania związane z profilaktyką uzależnień od środków psychoaktywnych skierowanych dla uczniów;
- aktualizować wiedzę z zakresu profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych, dzielić się zdobytą wiedzą oraz materiałami;
- uświadamiać dzieciom ryzyko i konsekwencje jakie niesie nawet jednorazowe zażycie środków psychoaktywnych;
- współpracować w tworzeniu zdrowego i wolnego od środków psychoaktywnych stylu życia;

3. SAMOPOCZUCIE UCZNIÓW:

- ustalić w klasach, którzy uczniowie doświadczają złego traktowania ze strony rówieśników, znaleźć przyczynę oraz wprowadzić środki zaradcze;
- kontynuować akcję „Świadoma Pomoc”, w celu poszerzania świadomości dzieci o możliwościach wsparcia w trudnych sytuacjach;
- realizować w ramach zajęć z wychowawcą wybrany program profilaktyczny z zakresu rozwoju emocjonalno-społecznego, realizować w klasie zajęcia i wydarzenia integrujące zespół;
- zapoznawać uczniów z technikami i sposobami poprawy nastroju;
- uświadamiać uczniów jakie ryzyko niesie korzystanie z Internetu;
- uwrażliwić uczniów na możliwe prawne konsekwencje wynikające z cyberprzemocy;
- w przypadku braku czasu ze strony nauczyciela na natychmiastowe rozwiązanie problemu zgłaszanego przez ucznia wystrzegać się sformułowań typu: „nie skarż, nie przesadzaj, daj spokój, nie zawracaj głowy”, w zamian tego odroczyć rozmowę w czasie- umówić się na dogodny termin, uczyć samodzielnego poszukiwania rozwiązywania problemu;

4. WNIOSKI RODZICÓW NA TEMAT PRACY SZKOŁY:

- rodzice uważają, że środowisko szkolne jest bezpieczne dla ich dzieci;
- deklarują, że nauczyciele uczą dzieci zasad funkcjonowania społecznego;
- większość rodziców jest zadowolona z oferty zajęć dodatkowych organizowanych przez szkołę;
- część rodziców zauważa wśród swoich dzieci przedłużające się problemy ze zdrowiem psychofizycznym, w związku z tym diagnozować, poszukiwać pomocy i współpracować z wychowawcą, nauczycielami uczącymi oraz pedagogami;
- zachęcać rodziców do poszerzania wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień;